14.03.2017

Bazy Danych 2017

- 1. (2 pkt.) Rozważmy bazę danych złożoną z relacji:
 - S(indeks, nazwisko, rok) studenci
 - K(nazwa, typ) kursy,
 - G(idg, prow, kurs, termin, limit) grupy
 - Z(indeks, idg, czas, ocena) zapisy do grup i oceny.

Zapisz wyrażenie algebry relacji równoważne poniższemu zapytaniu stosując konstrukcję z twierdzenia o równoważności języków zapytań dla modelu relacyjnego. Następnie zapisz zapytanie bezpośrednio w algebrze relacji (kierując się sensem zapytania) i porównaj wyniki — sprawdź, czy są równoważne.

$$\{i \mid (\exists n, r) \ S(i, n, r) \ \land (\forall g, p, t, l)(G(g, p, X', t, l) \Rightarrow (\exists x, y)Z(i, g, x, y))\}$$

- 2. (3 pkt. po 0.5 pkt. za podpunkt) Baza danych składa się z relacji:
 - F(idf,tytul,rezyser,rokProd,czas) idf jest kluczem; tytuł i inne atrybuty nie muszą być unikalne; czas oznacza czas trwania filmu i jest podany w minutach;
 - S(idf,sala,data,godz) w podanej sali i terminie jest projekcja filmu o podanym identyfikatorze;
 - A(pesudo, imie, nazwisko, narodowość, rokUr) informacje o aktorach; pseudonim jest unikalny;
 - R(pseudo, idf, postac, gaza) informacja, że aktor o podanym pseudonimie grał w filmie daną postać i otrzymał za to podaną gażę.
 - M(pseudo, rok, minGaza) informacja, że aktor o podanym pseudonimie w danym roku na podanym poziomie ustalił minimalną gażę za grę w filmie.

Zapisz poniższe zapytania w rrd lub rrk.

- 1. Podaj dane aktorów (pseudonim, imię, nazwisko, rok urodzenia, narodowość), którzy pojawili się w filmach produkowanych tylko w jednym roku (powiedzmy, że są to gwiazdy jednego sezonu).
- 2. Podaj pełne krotki filmów, które są najnowszymi filmami reżyserów.
- Dla każdego filmu znajdź aktora, który dostał najwyższą gażę w tym filmie (został najlepiej opłacony z obsady filmu). W relacji wynikowej podaj pseudonim aktora, idf oraz gażę.
- 4. Podaj sale, w których odbyła się projekcja każdego filmu reżysera "Olańskiego". Załóż, że w każdej sali jest jakiś seans.

- 5. Podaj pełne krotki aktorów, którzy nigdy nie obniżyli swojej minimalnej gaży (w późniejszych latach mogła ona najwyżej rosnąć). Na wynik nie wpływają lata, w których aktor nie podał minimalnej gaży.
- 6. Podaj tytuły filmów, w których zagrał ktoś, kto nie grał w filmie "Roll".
- 3. (1pkt.) Przyjmijmy taką interpretacją wartości NULL, w której oznacza ona jakąś wartość odpowiedniego typu, tzn. wiemy, że taka wartość istnieje ale nie wiemy jaka ona jest. Przy takim założeniu wygodne jest zapisywanie NULLi za pomocą zmiennych tzn. jeśli w relacji o atrybutach (Imię:String, Zarobki:Int) jest krotka (Józek, x) to oznacza to, że Józek ma jakieś zarobki, które można wyrazić pewną wartością typu Int, ale nie wiemy jaką. Zakładamy, że każda zmienna może wystąpić w bazie danych co najwyżej jeden raz.

Niech D będzie relacją ze zmiennymi. Oznaczmy przez rep(D) następujący zbiór relacji

 $\{v(D) \mid v \text{ jest wartościowaniem wszystkich zmiennych z } D\}$

O rep(D) należy myśleć, że jest zbiorem wszystkich *zupełnych* relacji (tj. relacji bez zmiennych) reprezentowanych przez D. Na przykład, jeśli D zawiera wyłącznie krotkę (Józek, x) to rep(D) zawiera wszystkie relacje z dokładnie jedną krotką postaci (Józek, n), gdzie x została zwartościowana liczbą całkowitą $n \in Int$.

Oczywiście, żeby ta cała zabawa z NULLami miała sens możemy używać wyłącznie takich wyrażeń algebry relacji Q, że dla dowolnej relacji D istnieje relacja (ze zmiennymi) Q_D reprezentująca wynik Q na D tzn. taka, że $\operatorname{rep}(Q_D) = Q(\operatorname{rep}(D))$, przy czym przez $Q(\operatorname{rep}(D))$ oznaczamy obraz zbioru $\operatorname{rep}(D)$ przez Q.

Pokaż przykład relacji D i przykład zapytania Q będącego pojedynczą selekcją taką, że nie istnieje reprezentacja wyniku Q na D tj. nie istnieje relacja (ze zmiennymi) Q_D , taka że $\operatorname{rep}(Q_D) = Q(\operatorname{rep}(D))$. Oznacza to, że w tym systemie nie można używać zapytań z selekcją.

.həynnəimz ibi

Wskazówka: zauważ, że (nie) pustość relacji nie zależy od wartościowania

4. (4 pkt.) Zapytania koniunkcyjne to zapytania rrd zbudowane z formuł atomowych (np. R(x,y)) oraz koniunkcji i kwantyfikatorów egzystencjalnych. W ogólności formułami atomowymi mogą być również równości i nierówności między stałymi i zmiennymi (np. $x=5, x\neq y, x< z$) ale w tym zadaniu pozwalamy wyłącznie na atomy relacyjne oraz nie pozwalamy na używanie stałych.

Rozważmy bazę danych reprezentującą pewien graf skierowany o krawędziach zapisanych w relacji E(start, end). Niestety w naszych zapytaniach nie możemy używać relacji E. W zamian mamy dostęp do relacji $P_i(x,y)$ dla pewnych i>1. Relacja $P_i(x,y)$ zawiera pary wierzchołków połączone ścieżką długości i, np. $P_2(x,z)$ mogłaby by zdefiniowana jako $(\exists y)E(x,y) \land E(y,z)$. Odpowiada to sytuacji, w której np. ze względów bezpieczeństwa dostęp do bazy danych mamy

wyłącznie za pomocą zestawu perspektyw (widoków), a dostęp do oryginalnych relacji jest zablokowany.

Jeśli chcemy wyliczyć odpowiedzi na jakieś zapytanie ψ używające relacji E możemy spróbować zmodyfikować (przepisać) ψ tak aby zamiast E wykorzystać symbole dostępnych perspektyw. Np. jeśli mamy wyłącznie dostęp do perspektywy $P_2(x,y)$, a chcemy zapisać zapytanie $P_4(x,z)=(\exists y_1,y_2,y_3)E(x,y_1)\wedge E(y_1,y_2)\wedge E(y_2,y_3)\wedge E(y_3,z)$ możemy to zrobić tak: $P_4'(x,z)=(\exists y)P_2(x,y)\wedge P_2(y,z)$ (zauważ, że P_4' też jest zapytaniem koniunkcyjnym i jest równoważne $P_4(x,y)$).

- a) (0 pkt.) Pokaż, jak przepisać zapytanie $P_5(x,y)$ używając wyłącznie perspektyw $P_2(x,y)$ i $P_3(x,y)$.
- b) (2 pkt.) Pokaż, że nie istnieje zapytanie koniunkcyjne używające wyłącznie perspektyw $P_3(x,y)$ i $P_4(x,y)$, które jest równoważne zapytaniu $P_5(x,y)$.
 - Wskazówka: rozwaz dwa grafy, z których jeden jest ścieżką długości 5, drugi takiej ścieżki nie zawiera, a przy tym trudno go od tego pierwszego odróżnić zapytaniem pożądanej postaci
- c) (2 pkt.) Napisz zapytanie rrd (dozwolone \exists , \forall i wszystkie spójniki boolowskie), które korzysta wyłącznie z perspektyw $P_3(x,y)$ i $P_4(x,y)$ i jest równoważne zapytaniu $P_5(x,y)$.